

กฎการปะทะของกองทัพสหรัฐอเมริกา (US RULES OF ENGAGEMENT) ในปฏิบัติการ “พายุทะเลทราย 1991”

น.อ.ชานินทร์ ลีลาพันธ์

ผู้อำนวยการกองวิชากฎหมายและสังคม ฝายศึกษา โรงเรียนนายเรือ

กฎการปะทะหรือ RULES OF ENGAGEMENT (ROE) คือ คำสั่งคำชี้แจงเฉพาะ ซึ่งออกโดยกองทัพเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของทหารในปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะเป็นการเชื่อมต่ออย่างใกล้ชิดระหว่างกฎหมายสงครามและผู้เป็นฝ่ายในสงครามทั้งปวง

U.S.Army's Operational law Handbook ฉบับตีพิมพ์ ค.ศ.๑๙๙๗ นิยาม ROE ไว้ว่า คือ คำสั่ง คำชี้แจงซึ่งออกโดยผู้มีอำนาจหน้าที่โดยชอบของฝ่ายทหารในการอธิบายสถานการณ์และข้อจำกัดซึ่งกำลังทางบก เรือ และอากาศ ของตนจะต้องนำไปริเริ่มและหรือดำรงการปฏิบัติต่อกองกำลังฝ่ายตรงข้ามที่ตนเผชิญหน้าอยู่ ROE เป็น means ซึ่ง NCA^๑ และ ผบ.หน่วยทหารกำหนดขึ้นเพื่อการใช้กำลังทหารนั้นในบริบททางการเมือง นโยบายทางทหารและกฎหมายภายในของรัฐ ตลอดจนกฎหมายระหว่างประเทศ ROE อาจมีหลายรูปแบบ ในกองทัพสหรัฐอเมริกา มี Standing ROE ประกอบด้วย Standing Rules (กฎทั่วไป) และนโยบายในการใช้กำลังในการปฏิบัติการทางทหาร การเผชิญหน้าหรือเผชิญเหตุและการพิพาท (ด้วยอาวุธ) ยืดเยื้อยาวนาน ROE นี้มุ่งหมายตรงต่อการปฏิบัติการทางทหารอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ในยามสงบจนถึงยามสงครามและระบุกำหนดหลักการร่วมกันสำหรับการนำไปพัฒนาและนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็น ROE เฉพาะของการปฏิบัติการทางทหารแต่ละกรณี ๆ ไป

ROE ต้องเป็นคำสั่ง คำชี้แจง คำแนะนำสั้น ๆ ซึ่งจะเน้นกรอบของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับภารกิจเฉพาะหนึ่ง ๆ มากกว่าจะเป็นการกล่าวถึงกฎหมายระหว่างประเทศโดยทั่วไป ROE จะสะท้อนภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องของการปฏิบัติการ เช่น เป็นการปฏิบัติการที่ใด เหตุผลของการปฏิบัติการ จุดมุ่งของผู้บังคับบัญชา เช่น ผู้บังคับบัญชาไม่ต้องการทำลายถนน สะพาน เส้นทางรถไฟ ศูนย์การสื่อสารโทรคมนาคม และสถานที่ที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นเป้าหมายอื่น ๆ และผู้บังคับบัญชามุ่งหมายที่จะให้แน่ใจได้ว่าผู้บังคับบัญชาตระหนักถึงสิ่งเหล่านี้ โดยต้องคำนึงถึงกฎหมายระหว่างประเทศ (เช่น จำกัดการใช้อาวุธชนิดหรือประเภทใดประเภทหนึ่งหรือกำหนดเป้าหมายในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยคำนึงถึงมิติ

^๑ NATIONAL COMMAND AUTHORITY

มหาชนระหว่างประเทศ และความสัมพันธ์ทางการทูต) และต้องคำนึงถึงนโยบายภายในและบริบททางการเมืองภายในประเทศด้วย (เช่น จะต้องพยายามหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บล้มตายจากการโจมตีฝ่ายเดียวกันเอง) ROE อาจเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลาของการปฏิบัติการทางทหาร

ROE มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปฏิบัติการทางทหารร่วมกันหลายชาติ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่แก้ได้โดยให้มีการทำความเข้าใจในเรื่อง ROE ร่วมผสม (Combined ROE) ให้เรียบร้อยก่อน โดยรัฐที่จัดส่งกำลังเข้าร่วม และ ROE นั้นต้องสอดคล้องกับกฎหมายภายในของแต่ละรัฐที่จัดส่งกำลังเข้าร่วมด้วย ในกรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC)^๒ เป็นผู้สั่งการให้มีการปฏิบัติการทางทหารดังกล่าว ข้อมติของ UNSC ที่เกี่ยวข้องอาจถูกนำมาระบุเป็นสถานการณ์ ซึ่งกองกำลังจะต้องนำไปพิจารณาในการปฏิบัติด้วย

ในหลายกองทัพไม่มีการตีพิมพ์ ROE ไว้ ไม่ว่าจะเป็นในเวลาที่มีการปฏิบัติการหรือไม่ก็ตาม ใน ค.ศ.๑๙๙๕ ในคู่มือกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติการของ ทบ.สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดข้อความซึ่งไม่ระบุชั้นความลับเกี่ยวกับ STANDING ROE และ ROE ที่ต้องใช้ในสถานการณ์เฉพาะไว้และในคู่มือนี้ยังได้ระบุใจความเต็มที่จะตีพิมพ์ใน “การ์ดพกพา” (POCKET CARDS) ซึ่งมีใช้ ROE สำหรับการปฏิบัติการเต็มรูปแบบเพียงแต่เป็นข้อความที่ถูกต้องชัดเจน และไม่กำหนดชั้นความลับเท่านั้น

จากการที่ประเทศอิรักถูกรุกรานเข้ายึดครองคูเวตใน สิงหาคม ค.ศ.๑๙๙๐ และมีการยาดร่ากำลังของกองกำลังผสมหลายชาติเข้าไปในประเทศซาอุดีอาระเบีย (รู้จักกันในนามปฏิบัติการโล่ทะเลทราย) กองทัพอเมริกาได้กำหนด ROE ขึ้น โดยเน้นย้ำทำที่ของสันติภาพและการป้องกันตนเองของปฏิบัติการดังกล่าว แต่เมื่อกองกำลังผสมมีจำนวนมากพอจะทำการรุกได้ ROE ก็ได้เปลี่ยนไปเป็นสำหรับการปฏิบัติการ “พายุทะเลทราย” แทนที่

ROE ที่จะระบุดังต่อไปนี้ เป็น Pocket card ตีพิมพ์ในปี ค.ศ.๑๙๙๑ ส่งให้แก่หน่วยทหารสหรัฐอเมริกา ทุกหน่วยที่เข้าร่วมปฏิบัติการ “พายุทะเลทราย” การปฏิบัติการทางทหารต่อประเทศอิรักในสงครามอ่าว ค.ศ.๑๙๙๑ ซึ่งดำเนินไปในระหว่าง ๑๖ มกราคม ถึง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๑๙๙๑ card นี้เป็นคำสั่งคำชี้แจงสั้น ๆ ที่กลั่นกรองมาแล้ว มีความยาวและมีรายละเอียดน้อยกว่า ROE ซึ่งบรรจุอยู่ในแผนการทัพของ US Central Command (ซึ่งรับผิดชอบความมั่นคงปลอดภัยในภูมิภาคส่วนนี้ของโลก) Pocket card นี้ มิได้ถูกมุ่งหมายว่าจะใช้และมิได้เป็นเอกสารที่สมบูรณ์ของกฎหมายระหว่างประเทศสงครามว่าด้วยสงครามแต่อย่างใด

^๒ UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL

บทความนี้คัดลอกและแปลมาจากคู่มือว่าด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติการ (Operational Law Handbook) ของกองวิชากฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติการ โรงเรียนนายทหารเหล่าพระธรรมนูญ ของ ทบ.สหรัฐอเมริกา ตั้งอยู่ที่เมือง ชาร์ลอตวิลล์ มลรัฐเวอร์จิเนีย ค.ศ.๑๙๙๕ หน้า ๘ - ๗ ถึง ๘ - ๘

กฎการปะทะ

“ปฏิบัติการพายุทะเลทราย”

ทหารข้าศึกทั้งปวง ยานพาหนะข้าศึกหรือสิ่งอุปกรณ์สงครามกำลังบำรุงอาจถูกโจมตีได้ โดยมีข้อจำกัด ดังนี้

ก. ห้ามโจมตีผู้ที่ยอมแพ้ ถูกกันออกจากการต่อสู้อันเนื่องมาจากการบาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือต้องอับปางหรือเป็นกำลังพลประจำอากาศยาน ซึ่งโคตรมหนีออกมาจากเครื่องบินที่สูญเสียการควบคุม

ข. หลีกเลี่ยงการทำร้ายประชาชนพลเรือน เว้นแต่ ในกรณีจำเป็นเพื่อช่วยชีวิตคนสัญชาติอเมริกัน ห้ามยิงเข้าไปในบริเวณที่มีประชาชนพลเรือนหรือห้ามยิงเข้าไปในอาคารสิ่งปลูกสร้างที่ไม่มีการป้องกันตลอดจนห้ามยิงอาคารไม่ได้ใช้เพื่อประโยชน์ทางการทหาร

ค. โรงพยาบาล โบสถ์ วิหาร มัสยิด โรงเรียน พิพิธภัณฑสถาน อนุสรณ์สถานแห่งชาติ และบริเวณหรือสิ่งปลูกสร้างที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรมใด ๆ จะถูกโจมตีไม่ได้ เว้นแต่เพื่อการป้องกันตนเอง

ง. โรงพยาบาลจะต้องได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ ห้ามโจมตีโรงพยาบาลเว้นแต่ข้าศึกใช้โรงพยาบาลนั้นในการรบกับกองกำลังสหรัฐ ฯ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องแจ้งเตือนก่อนเท่านั้น และเมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ให้ไว้ตามสมควรแล้ว จึงจะโจมตีได้ ทั้งนี้สถานการณ์ทางยุทธวิธีต้องเปิดช่องให้ด้วย

จ. อาจใช้กับระเบิดเพื่อป้องกันให้ความปลอดภัยแก่ฝ่ายเดียวกันหรือเพื่อขัดขวางการรุกของข้าศึก จะใช้กับระเบิดกับทรัพย์สินส่วนตัวของพลเรือนไม่ได้ และจะต้องกู้หรือทำลายกับระเบิด เมื่อความจำเป็นทางทหารหมดไป

ฉ. ห้ามการปล้นสะดม ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ชิงทรัพย์เพื่อนำไปเป็นอนุสรณ์หรือของที่ระลึกจากสงคราม

ช. ห้ามโจมตีสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ ของพลเรือน เช่น บ้าน เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นถูกใช้เพื่อประโยชน์ทางการทหารของข้าศึก

ซ. ปฏิบัติต่อประชาชนพลเรือนและทรัพย์สินของบุคคลเหล่านั้นด้วยความเคารพและให้เกียรติก่อนจะยึดทรัพย์สินส่วนตัวของพลเรือนมาใช้ ต้องตรวจสอบก่อนว่ามีทรัพย์สินของสาธารณะพอจะใช้แทนได้

ก่อนหรือไม่ ห้ามเกณฑ์ทรัพย์สินของพลเรือนมาใช้ รวมทั้งยานพาหนะโดยมิได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา
หน่วยระดับกองร้อยก่อน และต้องให้ใบรับไว้ด้วย ถ้านายทหารผู้ออกคำสั่งสามารถทำสัญญาจัดซื้อ
จัดหาเช่าได้ก็ต้องไม่มีการเกณฑ์

ฉ. ปฏิบัติต่อเชลยศึกอย่างมีมนุษยธรรมด้วยความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็น
มนุษย์ด้วยกัน

ฎ. ROE ผนวกของแผนการทัพจะมีรายละเอียดมากกว่านี้ ถ้ามีข้อความใดใน ROE นี้ ขัด
หรือแย้งกับแผนการทัพให้ปฏิบัติตามแผนการทัพ

จงจำไว้ว่า

๑. ทำการรบเฉพาะกับพลรบเข้าศึกเท่านั้น
 ๒. โจมตีเฉพาะเป้าหมายทางทหารเท่านั้น
 ๓. ละเว้นไม่โจมตีประชาชนพลเรือนและไม่ทำลายทรัพย์สินของพลเรือน
 ๔. โจมตีทำลายโดยจำกัดเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุภารกิจเท่านั้น
-
-